

Transcrerea emisiunii radiofonice din 12 mai 2012, realizate de Asociația pentru Politică Externă (APE) în comun cu Fundația Friedrich Ebert (FES). Emisiunea este difuzată de postul public Radio Moldova și de Radio Vocea Basarabiei. Emisiunea este parte a proiectului FES și APE „Dialoguri de politică externă”.

foreign policy association
APE
asociația pentru politică externă

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

NEWSLETTER

BULETIN BILUNAR • 12 MAI 2012 • NR.6 (70)

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

TEMELE EMISIUNII:

1. Rusia și noua sa politică externă – ce înseamnă revenirea lui Vladimir Putin la Kremlin pentru Republica Moldova și pentru reglementarea transnistreană? Interviu cu directorul executiv al APE, **Victor Chirilă**, și expertul **Nicu Popescu**.
2. La București, Victor Ponta a devenit prim-ministru, după o neașteptată demitere a cabinetului Ungureanu. Care va fi soarta proiectelor începute cu Republica Moldova? Întrebare la care răspunde directorul CRPE, **Cristian Ghinea**.

Asociația pentru Politică Externă, împreună cu Fundația Friedrich Ebert, vă invită la un ciclu de emisiuni consacrate politicii externe a Republicii Moldova și subiectelor de integrare europeană.

Ultima perioadă a fost marcată de o serie de evenimente importante pentru Republica Moldova.

Noul președinte rus, Vladimir Putin, inaugurat în funcție luni, 7 mai, a semnat în aceeași zi un decret privind realizarea priorităților de politică externă ale Rusiei. Printre altele, Moscova se declară hotărâtă să sprijine rezolvarea problemei transnistrene, cu respectarea suveranității și integrității teritoriale ale Republicii Moldova. Pe de altă parte, Ministerului de Externe rus i se cere să sprijine regiunile separatiste din Georgia – Abhazia și Osetia de Sud – să se dezvolte ca state independente.

Joi, 10 mai, a fost investit în funcție noul premier rus Dmitrii Medvedev, care a făcut o rocadă de funcții cu Vladimir Putin, cel care în urma alegerilor prezidențiale din 4 martie a obținut mandatul de președinte, pentru o perioadă de 6 ani. Alegerile cu fost contestate de opoziția rusă, protestele căreia au fost însă reprimare cu violențe și arestări.

Noul ambasador al Federației Ruse la Chișinău, Farit Muhametșin, a prezentat scrisorile de acreditare președintelui moldovean Nicolae Timofti.

Marti, la București, a fost investit în funcție noul premier român Victor Ponta. A doua zi, premierul moldovean Vlad Filat a mers la București unde a avut o întrevedere cu Victor Ponta, după care cei doi șefi de guvern au participat la finala ligii europene de fotbal.

La Chișinău, au avut loc manifestări consacrate aniversării Zilei Victoriei, pe data de 9 mai, zi în care în Uniunea Europeană este marcată Ziua Europei. Guvernul de la Chișinău a decalat sărbătorirea Zilei Europei. Șeful Delegației Comisiei Europene la Chișinău, Dirk Schuebel, a anunțat că Ziua Europei va fi marcată la Chișinău în ziua de sâmbătă, 12 mai, iar la Cahul – pe data de 19 mai, prin amenajarea de către ambasadele statelor occidentale a unui Orașel european unde vor avea loc manifestări artistice.

Președintele Nicolae Timofti a mers vineri într-o vizită de lucru la Kiev, în cadrul căreia s-a întâlnit cu președintele și premierul ucrainean. Săptămâna trecută șeful statului a vizitat Bucureștiul, iar acum două săptămâni – Bruxellesul. La 15 mai, acesta va participa la reuniunea șefilor de stat din CSI, unde va avea o întrevedere cu omologul său rus, Vladimir Putin.

Reprezentantul special al Consiliului Europei la Chișinău, Ulvi Akhundlu, a subliniat, în cadrul unei întrevederi pe care a avut-o cu vicepremierul pentru Reintegrare, Eugen Carpop, interesul Consiliului Europei pentru reglementarea problemei transnistrene, inclusiv intenția de a susține financiar programele de consolidare a măsurilor de încredere între ambele maluri ale Nistrului, inițiate de Uniunea Europeană și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Schimbări majore la nivelul conducerii de vârf în Rusia și România – ce implicații au acestea pentru Republica Moldova?

Lina Grău: Așadar, schimbări spectaculoase au avut loc în ultimile câteva zile și la Moscova, și București. Chișinăul are acum noi parteneri în ambele capitale și ne-am propus să discutăm cu invitații noștri de astăzi despre ce înseamnă aceste schimbări pentru Republica Moldova.

Asociația pentru Politică Externă a lansat recent un studiu în care se spunea că în pofida premiselor care există pentru stabilirea unui parteneriat strategic moldo-rus, un astfel de parteneriat are șanse minime de izbândă. Și asta, pentru că modernizarea Republicii Moldova după modelul politicii de extindere a UE în Europa Centrală contravine viziunii Moscovei asupra proceselor integraționiste în regiunea post-sovietică.

Directorul executiv al APE, Victor Chirilă, spune că intenția declarată a Chișinăului de a construi un parteneriat strategic cu Moscova nu este nici credibilă, nici fezabilă, spațiul de manevră de care dispune Republica Moldova în raport cu Federația Rusă fiind extrem de limitat. Iar Rusia nu va fi interesată să dezvolte un parteneriat strategic cu Republica Moldova atâta timp cât Chișinăul va insista pe ideea integrării europene.

Confruntarea pe teritoriul Republicii Moldova a celor două proiecte integraționiste – Uniunea Europeană și Uniunea Eurasiatică – este inevitabilă, crede Victor Chirilă, și nu se poate exclude că Rusia va fi, de acum încolo, mult mai incisivă în apărarea sferei sale de așa-zis „interes privilegiat” în Ucraina și Moldova, iar presiunile interne și externe exercitate asupra ambelor state vor crește.

L-am întrebat pe directorul executiv al APE ce impact va avea schimbarea de la Moscova asupra Republicii Moldova și implicit asupra reglementării problemei transnistrene.

Victor Chirilă: În primul rând ar trebui să facem o precizare – nu a fost o revenire la putere a lui Vladimir Putin. A fost o revenire la Președinție, la Kremlin, a fost un schimb de fotolii cu Dmitrii Medvedev, care nu schimbă prioritățile externe ale Federației Ruse. Personal nu văd mari schimbări în politica externă a Federației Ruse față de Republica Moldova și față de regiunea în care se află țara noastră. Prioritățile Rusiei rămân aceleași – ele vizează consolidarea influenței Moscovei în această regiune, consolidarea influenței în spațiul CSI în general, un lucru esențial pentru Federația Rusă ca putere regională și ca putere mondială. Rusia, pentru a deveni un pol de putere mondială trebuie să aibă și o acoperire regională, iar CSI-ul, spațiul eurasiatic este crucial în acest sens. De aceea va fi o continuare a politicii promovate de Medvedev, poate de această dată cu mai multă insistență. Și se vor folosi instrumente economice, soft-power, de ce nu – și militare, pentru ca Rusia să-și consolideze puterea – statutul de putere regională cu impact mondial.

Primul decret al lui Vladimir Putin, cel în care este menționată și problematica transnistreană, este unul important, din care putem conchide că Federația Rusă este în continuare dispusă să găsească o soluție pentru problematica transnistreană și, așa cum menționează

decretul, un statut special pentru regiunea transnistreană în cadrul Republicii Moldova, respectând suveranitatea și statutul de neutralitate al țării. Este un lucru încurajator, dar mă tem că la Moscova se înțelege diferit acest statut special decât la Chișinău. Rogozin a menționat foarte clar – nu este timpul pentru a elabora un statut, a negocia un statut, este timpul pentru a ajuta regiunea transnistreană să nu mai fie o „rezervație de indieni” în această regiune, este timpul pentru a-i ajuta să aibă o economie modernă, o economie viabilă, care, în viziunea lor, probabil ar însemna să consolideze și mai mult independența de facto a regiunii transnistrene, independența politică.

Acest lucru este îngrijorător pentru Republica Moldova, de aceea trebuie să profităm de dorința Federației Ruse de a găsi o soluție, de a continua dialogul, dar să nu uităm că viziunile noastre sunt diferite, deschiderea regiunii transnistrene către regiune, către lumea externă, în special către UE, integrarea ei economică, politică, instituțională dacă vreți în contextul regional, în contextul european este un lucru benefic. Dar o astfel de integrare, fără a avea un statut clar negociat, sau cel puțin un obiectiv strategic în acest sens agreat între Tiraspol și Chișinău, este periculoasă

pentru Republica Moldova. De aceea Chișinăul trebuie să insiste pe cooperarea economică, trebuie să insiste pe proiecte comune pe domeniul infrastructural și nu numai, inclusiv pe proiecte de cooperare în domeniul democrației, a reformei instituționale a regiunii transnistrene și Republicii Moldova, astfel încât să fie o anumită sincronizare și o anumită corespundere între sistemele noastre.

Dar este important ca aceste procese să aibă loc în paralel cu definirea viitorului statut special pentru regiunea transnistreană. În caz contrar ne putem pomeni în situația în care regiunea transnistreană va fi destul de suficientă nu doar din punct de vedere politic și instituțional, dar și din punct de vedere economic, pentru a solicita și mai mult decât un statut special autonom în cadrul Republicii Moldova.

Lina Grău: Observ un interes foarte mare pentru Transnistria în ultimul timp, atât din partea Rusiei, cât și din partea UE. Există și această intenție de a susține măsurile de consolidare a încrederii din partea PNUD, din partea UE și a CoE. Pe de altă parte, nu cred că Rusia va fi dispusă să-și cedeze rolul de control în regiunea transnistreană. Cum vedeți ieșirea din această situație, în care și UE, și Rusia au interese în zonă și este puțin probabil că Moscova va accepta să facă cedări?

Victor Chirilă: Dmitrii Rogozin a spus-o foarte clar – vreți stat comun, trebuie să îndepliniți anumite condiții. Și el, în ultimul său interviu, a menționat patru condiții – recunoașterea statutului de egalitate de drept a regiunii transnistrene, ceea ce înseamnă să recunoști de facto tot ce este acum în regiunea transnistreană; doi – consens asupra interpretării recente istorii din anii 90, asupra evenimentelor tragice din anii 90, lucru la fel deloc ușor de realizat; normalizarea relațiilor economice, ceea ce pentru regiunea transnistreană și pentru Moscova înseamnă independență economică; și patru – recunoașterea Rusiei

ca putere, ca actor regional care deține cea mai mare influență politică și autoritate în această regiune, necesară pentru a soluționa problema transnistreană.

Recunoașterea autorității politice a Rusiei înseamnă de fapt să recunoști Rusia ca unica putere regională dominantă în această regiune. Ceea ce Chișinăul nu va face. Pentru că lucrurile s-au schimbat mult în ultimii 20 de ani. Rusia nu mai este un actor regional dominant în această regiune – mai este și UE, și SUA. Lucrul acesta nu poate fi neglijat de Chișinău și nici chiar de regiunea transnistreană. Având în vedere aceste detalii, mi se pare că Federația Rusă nu este gata pentru a schimba realitățile în regiunea transnistreană, dimpotrivă, pentru perioada următoare va menține situația așa cum este, dar în același timp, va ajuta regiunea transnistreană să devină tot mai autosuficientă.

Lina Grău: Și atunci, ajungem la exact aspectul la care v-ați referit mai devreme – nu riscă aceste investiții pe care le face UE în zonă prin măsurile de încredere să fortifice, din contra, autosuficiența regiunii transnistrene? Cum ar trebui să fie puse accentele și ce ar trebui să facă Chișinăul în această situație?

Victor Chirilă: Este îmbucurător faptul că UE a înțeles că este nevoie de mai multe investiții în regiune, este nevoie de proiecte infrastructurale, economice, sociale comune, care să apropie regiunea transnistreană de Republica Moldova. Este nevoie de mai multă deschidere către regiunea transnistreană pentru a o atrage din punct de vedere economic și comercial. Trebuie să avem în vedere însă că nici Rusia nu stă pe loc, investițiile Rusiei sunt cu mult mai mari în regiunea transnistreană decât investițiile UE, nu mai vorbim de Republica Moldova – acestea practic nu există. Federația Rusă controlează practic toată economia regiunii transnistrene – întreprinderile cheie în domeniul metalurgic, energetic, în domeniul construcțiilor și așa mai departe.

Ceea ce este important pentru UE este că promovarea măsurilor de încredere trebuie să fie urmată de un plan mult mai ambițios de asistență pentru regiunea transnistreană și Republica Moldova pe ansamblu – un Plan de asistență post-conflictuală, care să fie pe măsura susținerii financiare, economice a Federației Ruse, care să fie un atu în discuțiile cu regiunea transnistreană, cu administrația de la Tiraspol.

Lina Grău: Săptămâna aceasta ați lansat o analiză a Asociației pentru Politică Externă pe relațiile Republicii Moldova cu Federația Rusă, în care vă întrebați dacă este posibil un parteneriat realist, previzibil și viabil cu Moscova. Care sunt lucrurile ce ar împiedica acest parteneriat și cum ar trebui să se raporteze Chișinăul la Federația Rusă?

Victor Chirilă: Vorbeam de problematica transnistreană, despre cheia soluționării acestei probleme. Cheia desigur că se află în Republica Moldova. Și integrarea europeană crează oportunități bune în acest sens, dar, fără a avea o politică realistă, coerentă, credibilă în raport cu Federația Rusă pentru următorii 15-20 de ani, ne va fi greu să convingem Federația Rusă să renunțe la influența pe care o are în regiunea transnistreană și, prin regiunea transnistreană, asupra Republicii Moldova.

Pentru Federația Rusă problema transnistreană este văzută prin prisma extinderii spațiului de influență occidental în această regiune, a potențialei extinderi a NATO, chiar și mai recentului scut antirachetă, și, desigur, prin prisma extinderii politice a UE. După primăvara arabă în care Uniunea Europeană a jucat un rol destul de important, Rusia nu mai privește UE ca pe o simplă putere neutră cu interese pur normative și economice în această regiune. De aceea ea va încerca să utilizeze soluționarea problemei transnistrene pentru a-și asigura propriile sale interese politice, de securitate în această regiune.

Republica Moldova, oamenii politici de la Chișinău trebuie să țină cont de acest lucru și să găsească, să modeleze o politică care să ofere niște mize reale și niște asigurări reale Federației Ruse că Republica Moldova va rămâne un stat stabil, un stat care ține cont de interesele Federației Ruse. Repet, vrem sau nu vrem, aceasta este realitatea. Pentru noi este important însă să ne asigurăm cursul pro-european – integrarea economică, liberalizarea totală a regimului de vize, reforma sistemului de justiție, reforma mediului de afaceri și, în cele din urmă, apropierea politică. Este posibil acest lucru ignorând Rusia, spunând: „Fugim de Rusia în UE”? Nu este posibil.

Lina Grău: Și atunci, cum facem să combinăm aceste două aspecte? Sunt lucruri care aparent nu au cum să conviețuiască sau să conlucreze într-un spațiu...

Victor Chirilă: Exact. Este destul de dificil să ai o politică realistă, coerentă, credibilă cu Federația Rusă, când nu există consens acasă. Nici la nivel politic, nici la nivelul societății. Este important să înțelegem că integrarea noastră în UE va avea loc treptat, incremental, cum spun occidentalii, va fi pas cu pas, până când va veni momentul când vom fi sincronizați totalmente din punct de vedere politic, economic, social cu UE. Așa este de această dată abordarea în raport cu noi. Nu trebuie să ne facem iluzii.

De aceea este important în același timp să ne asigurăm de o poziție constructivă a Federației Ruse, pentru ca aceasta să nu saboteze agenda de integrare europeană. Acest lucru înseamnă să ne ajustăm foarte bine obiectivele cu ambele poluri de atracție, astfel încât să asigurăm o evoluție stabilă, fără turbulențe, a Republicii Moldova pe calea pe care ne-am ales-o.

■ **Lina Grău:** În continuare, vă propun un interviu cu cercetătorul Consiliului European pentru Relații Externe de la Londra, Nicu Popescu, pe care l-am întrebat la ce ne putem aștepta după rokada de la Moscova și revenirea la Președinția rusă a lui Vladimir Putin.

■ **Nicu Popescu:** Deocamdată nu știm care vor fi paramentrii exacti ai politicii externe a Federației Ruse pe dosare foarte specifice precum este Republica Moldova. Multe vor depinde și de modul în care va arăta noul Guvern rus, pentru că există mai multe modele pe care Putin le-ar putea adopta în determinarea componenței noului Guvern. În plus, nu este clară nici poziția lui Dmitrii Rogozin în acest nou viitor Guvern, există anumite discuții referitoare la o eventuală numire a lui Dmitrii Rogozin în calitate de ministru al Apărării. Și dacă acest lucru se va întâmpla iarăși nu este clar dacă mandatul transnistrean va continua să facă parte din atribuțiile sale sau nu.

Însă deja cred că sunt mai mult sau mai puțin clari paramentrii macropolitici ai abordării Rusiei în relațiile cu statele post-sovietice. Este deja clar că eventuala creare a unei Uniuni Eurasiatice în baza Uniunii vamale dintre Rusia, Belarus și Kazahstan va fi o prioritate absolut clară pentru președintele Putin. Întrebarea centrală în acest proiect al lui Vladimir Putin este dacă Ucraina va adera la această Uniune sau nu. Este evident că dacă Ucraina va fi forțată să adere, chiar și în urma autoizolării de Vest, a greșelilor fundamentale pe care le comite Ianukovici în relațiile cu UE prin modul în care gestionează afacerea Timoșenko, evident că va afecta și dinamica relațiilor dintre Federația Rusă și Republica Moldova.

Cu alte cuvinte, se poate spune că Federația Rusă își va activa pe anumite dosare politica sa în spațiul CSI, însă Republica Moldova nu face parte din

prioritățile Moscovei, care se vor concentra în primul și în primul rând pe Ucraina, Kazahstan și Belarus. Dară Rusia va obține careva succese remarcabile sau importante în alinierea acestor state și integrarea cu aceste state, atunci evident Rusia va fi în stare să se ocupe mai mult și de o a doua categorie de state CSI, precum Republica Moldova, Armenia sau Kârgâstan, care deocamdată nu sunt prioritare, dar care ar putea deveni prioritare, dacă proiectele integraționiste ale Rusiei vor merge pe un fîgaș de succes.

Acestea fiind spuse, nu cred că ar trebui să ne așteptăm la careva succese majore în politica externă a Federației Rusă. Chiar dacă spațiul post-sovietic redevine o prioritate importantă, acest lucru nu înseamnă că Rusia are și resursele politice și economice necesare, sau influența potențială pentru a-și realiza interesele sale în spațiul post-sovietic, inclusiv într-o țară ca Republica Moldova. Rețeaua și parteneriatele externe pe care capitalele post-sovietice le-au construit și cu Washingtonul, și cu Bruxellesul, și cu Beijingul uneori le permite să-și maximizeze spațiul de manevră față de Rusia.

■ **Lina Grău:** În unul din articolele pe care le-ați publicat recent comparați Rusia cu China și spuneți că în pofida faptului că China este un stat autoritar,

își schimbă liderii o dată la 10 ani, în timp ce în Rusia lucrurile nu stau tocmai așa.

■ **Nicu Popescu:** Da, cred că unul din dezavantajele Rusiei este acest pericol de stagnare în procesul de reforme și de modernizare. Și evident că revenirea lui Putin la putere este un lucru rău pentru acele părți ale elitei rusești care sperau că Rusia se va putea moderniza treptat. Cred că una din principalele probleme ale Federației Ruse azi este osificarea structurilor de stat, consolidarea unui sistem extrem de corupt. Și evident că revenirea lui Putin la Președinție și intenția sa probabilă de a rămâne al putere pentru următorii poate chiar 12 ani constituie o mare problemă pentru Rusia, pentru că este evident că Vladimir Putin nu va fi persoana care va putea reforma sistemul economic, politic destul de disfuncțional din Rusia.

■ **Lina Grău:** În ultimul timp am observat o miză și un interes tot mai mare pe Transnistria atât din partea Rusiei, cât și din partea UE, mai ales odată cu schimbarea liderilor din regiunea separatistă. UE vine cu aceste măsuri de încredere, pe care le și susține financiar împreună cu ONU. Cum vedeți Dumneavoastră ca va permite Rusia Uniunii Europene să intre mai mult în Transnistria și dacă nu cumva acești bani

care vor veni vor susține regimul de la Tiraspol să devină mai autonom față de Chișinău? Ce ar trebui de făcut pentru ca aceste investiții să nu aibă exact efectul invers celui scontat?

■ **Nicu Popescu:** În primul rând, asistența europeană care va fi oferită procesului de reglementare transnistreană nu va fi integral cheltuită doar pe spațiul transnistrean necontrolat de Chișinău. O bună parte din acești bani vor fi investiți în proiecte comune. În al doilea rând, chiar dacă există aceste sume de bani pe care europenii sunt gata să-i investească în procesul de reintegrare transnistreană, acestea sunt totuși destul de mici comparativ cu asistența oferită de Rusia Transnistriei. Și, în acest sens, nu ar trebui să ne sperie sau să exagerăm importanța acestei asistențe financiare pentru Transnistria, deoarece asistența directă și indirectă a Rusiei, atât prin transferuri financiare directe, cât și prin subvențiile acordate inclusiv indirect prin livrările neachitate de gaze, sunt de zece ori, dacă nu mai mult, mai importante pentru Transnistria decât o potențială asistență europeană.

În același timp, cred că inclusiv liderii din Transnistria, ca și liderii oricărei regiuni, sau stat, sau entități politice nu-și doresc să fie dependenți de un singur actor, de o singură forță externă și cred că inclusiv Tiraspolul își dorește să aibă o anumită marjă de manevră, un anumit grad de autonomie, inclusiv față de Moscova, nu doar față de Chișinău și Bruxelles. Evident că există și anumite riscuri că un dialog mai intensificat între Bruxelles sau alte capitale europene ar permite uneori Tiraspolului să-și diversifice partenerii externi pe care îi are. Însă cred că până la urmă Republica Moldova este mai interesată decât orice alt actor internațional de situația în care Tiraspolul s-ar distanța mai mult de Moscova.

Acest lucru ar permite Chișinăului să aibă un dialog ceva mai pragmatic

cu Tiraspolul, în cadrul căruia s-ar putea edifica anumite platforme de cooperare fără ca Moscova să-și poată atribui dreptul de veto în acest tip de dialog. Evident că acest lucru nu se va întâmpla peste noapte, evident că există riscuri, dar, în linii mari, o diversificare a contactelor externe a administrației de la Tiraspol servește intereselor atât ale Chișinăului, cât și ale Tiraspolului.

■ **Lina Grău:** Și la final vroiam să vă întreb cum vedeți perspectiva modificării formatului de pacificare din Transnistria și a retragerii trupelor și munițiilor ruse de acolo, subiect care apare tot mai des în ultimul timp pe agenda discuțiilor?

■ **Nicu Popescu:** Cred că sunt două aspecte aici. Nu este exclus că vom asista la careva procese în retragerea armamentului rusesc, poate chiar o reducere a prezenței militare rusești în regiunea transnistreană, însă nu cred că este foarte realist să sperăm să vedem în perioada următoare o situație în care Rusia ar accepta modificarea formatului trupelor de menținere a păcii în Transnistria, fără o reglementare a conflictului. Și, în același timp, nu cred că ar trebui să ne așteptăm la o astfel de reglementare. Nu cred că ar trebui să ne așteptăm la careva schimbări majore în politica foarte conservatoare a Rusiei, care la etapa actuală se rezumă la dorința Rusiei de a nu schimba formatul trupelor de menținere a păcii în regiune.

Da, evident că este un lucru oarecum negativ, dar, chiar dacă această prezență militară crează anumite obstacole în calea reintegrării, totuși există zeci și zeci de proiecte și inițiative care pot fi implementate pentru a crea o bază pentru reintegrarea Republicii Moldova, chiar și în condițiile actuale în care Rusia își menține prezența militară.

■ **Lina Grău:** La București, după o neașteptată demitere a capinetului Ungureanu, a fost investit marți în funcție noul premier român Victor Ponta. A doua zi, premierul moldovean Vlad Filat a mers la București unde a avut o întrevedere cu Victor Ponta, după care cei doi șefi de guvern au vizionat finala ligii europene de fotbal. L-am rugat pe directorul Centrului român de politici europene, Cristian Ghinea, să explice ce înseamnă de fapt această schimbare de la București și ce implicații are pentru relația bilaterală moldo-română.

■ **Cristian Ghinea:** La București s-a produs o schimbare neașteptată de putere la nivelul Guvernului, pentru că fosta majoritate compusă din PDL și Uniunea Națională pentru Progresul României au pierdut foarte mulți senatori și deputați care au plecat la opoziție. De ce s-a întâmplat asta? Pentru că PDL stătea foarte prost în sondaje și oamenii aia s-au temut că nu vor mai avea loc într-un colegiu ca să fie aleși și atunci au dezertat. Este un fenomen nefericit de migrație politică în Parlament, care s-a mai manifestat până acum. PDL a fost în trecut beneficiarul acestui fenomen și acum oamenii au plecat înapoi de unde veniseră.

De ce spun că această schimbare a fost una neașteptată? Pentru că, atunci când au depus moțiunea de cenzură, și liderii opoziției nu cred că se așteptau să pice Guvernul. Iar odată picat Guvernul, președintele Traian Băsescu avea prerogativa de a desemna pe cineva în funcția de premier. Și atunci a luat act de noua majoritate din Parlament. Și acest lucru a fost oarecum neașteptat, pentru că președintele Băsescu spusese anterior că nu îl va numi pe Victor Ponta niciodată prim-ministru, iar Victor Ponta spusese că nu va accepta niciodată de la Traian Băsescu numirea. Dar, știți cum se

spune în politică – niciodată să nu spui niciodată.

Cred că a fost o mișcare tactică din partea lui Traian Băsescu, care în ultimul timp a scăzut foarte mult în popularitate – și el, și partidul său PDL. Și toată nemulțumirea populației se canaliza în direcția aceasta. Acum, având un Guvern USL la putere, nemulțumirea populației se va duce în mai multe direcții, foarte mulți votanți vor fi confuzi – nu e clar cine e la putere și cine e în opoziție. Și s-ar putea să fie o șansă pentru PDL și pentru Traian Băsescu să poată reveni.

■ **Lina Grău:** Exact asta vroiam să vă întreb – care este puterea și care este opoziția acum la București?

■ **Cristian Ghinea:** Puterea, dacă ne referim la Guvern, este clar în mâinile USL, este un Guvern politic al Uniunii Social-Liberale, care este compusă din Partidul Social-Democrat și Partidul Național Liberal, deci forțele anti-Traian Băsescu, și care acum își asumă răspunderea pentru stabilitatea economică a țării, pentru a-și îndeplini promisiunile foarte populiste pe care le-au făcut. Și Guvernul este prins între ciocan și nicovală, cum se spune. Pe de o parte, au ridicat foarte mult așteptările

populației, promițând revenirea la nivelul anterior al salariilor, promițând pensii, promițând foarte multe lucruri pe care este foarte greu să le faci în niște contrângeri bugetare care există acum. Spuneam că Guvernul este prins între ciocan și nicovală, ciocanul fiind aceste promisiuni pe care le-au făcut, iar nicovala – aceste constrângeri bugetare. Nu prea au de unde, nu prea au bani să îndeplinească acele promisiuni. Ca urmare, s-ar putea ca ei să sufere electoral, mai sunt șase luni doar de guvernare până la alegerile parlamentare. Pariez pe faptul că se va eroda Uniunea Social-Liberală destul de rapid în aceste șase luni.

Iar Traian Băsescu este într-o postură inedită, în care a mai fost parțial pe vremea Guvernului Tericeanu, în care e în fruntea țării, dar este în opoziție față de Guvern și, atunci, așteaptă greșeala adversarului.

■ **Lina Grău:** Cu referire la relația cu Republica Moldova, credeți că va schimba ceva din accentele această numire a lui Victor Ponta în fruntea Guvernului? Mai ales că a fost și cea ședință comună de guverne, au fost pornite, cel puțin s-a discutat despre mai multe proiecte concrete inclusiv pe zona energetică. Credeți că vor continua aceste proiecte?

■ **Cristian Ghinea:** Proiectele repective vor continua, pentru că ele au intrat pe un făgaș birocratic, administrativ. Ce nu mi-e clar mie este ce se va întâmpla cu cele 100 milioane euro promise de pildă, dar asta nu mi-era clar nici cu fostul Guvern. Pentru că pe acest subiect suntem într-o situație de indecizie politică și sper că noul Guvern să ia o decizie.

La nivel de analiză macro, nu cred că se va schimba mare lucru, pentru că tema Republicii Moldova tinde să fie consensuală în Parlament, adică toate partidele din Parlament spus cam același lucru – anume, că avem o relație specială cu Republica Moldova. În primul său discurs la investire, Victor Ponta a spus că relația noastră, pe care a numit-o fundamentală, cu Republica Moldova este o relație specială, un parteneriat pentru integrare și planul nostru este să creăm condițiile necesare astfel încât Republica Moldova să intre la un moment dat în Uniunea Europeană.

Deci nu sunt diferențe dintre putere și opoziție în acest punct. Sunt și în noul Guvern oameni foarte interesați de tema Republicii Moldova, și aici mă gândesc în special la Titus Corlățean, care a fost senator și a condus Comisia de politică externă din Senat și care a inițiat o comisie comună cu Parlamentul Republicii Moldova, o comisie pe integrare europeană. Toată lumea se aștepta ca el să fie noul ministru de Externe – ar fi fost un lucru bun, dar din păcate schema și calculul politic au făcut în așa fel încât el să ajungă în fruntea Ministerului Justiției. Dar probabil că și așa va avea destul de multă influență în noul Guvern pentru a putea ține tema pe agendă.

Noul ministru de Externe, Andrei Marga, nu are experiență diplomatică – asta poate fi și bine, și rău. Adică vine cu mintea deschisă. Dar nu știm

exact la ce să ne așteptăm în acest moment de la domnia sa. Este un politician cu experiență, a fost ministru al Educației pe vremea guvernării Convenției Democrate din România, în anii 1999-2000, dar nu a mai lucrat în zona de politică externă. Deci, rămâne să vedem cum își va vedea rolul în relația cu Republica Moldova. Și va fi interesant de văzut cum va fi el în relația cu Traian Băsescu, pentru că Traian Băsescu are un fel de primă decizie pe zona asta, și are și o relație proastă în trecut cu Andrei Marga. Adică au făcut unul despre altul declarații foarte urâte. Să vedem cum se vor acomoda reciproc.

Lina Grău: Țineam să vă întreb și despre acest anunț pe care l-a făcut Eugen Tomac la Chișinău, spunând că părăsește postul de Secretar de stat al Departamentului pentru românii de pretutindeni. Pentru mulți basarabeni anume acesta a fost semnalul că la București s-a întâmplat ceva. Această decizie Eugen Tomac a explicat-o din punctul de vedere politic prin faptul că a fost schimbat Guvernul de la București. Mai înseamnă și altceva acest gest în relația cu Chișinăul? Și, poate cunoașteți din culise, cine este candidatul pentru această funcție?

Cristian Ghinea: Ar fi fost ciudat să nu se întâmple această demisie,

pentru că Eugen Tomac a fost pus pe un post politic – Secretar de stat, și toți secretarii de stat au plecat odată cu fostul Guvern. Domnul Tomac era implicat politic în PDL și era greu de crezut că îl va ține noua guvernare acolo. Din câte știu, încă nu s-a luat o decizie între PNL și PSD pentru ocuparea acestui post, sunt oameni și la PNL, și la PSD doritori pentru ocuparea acestui post, pentru că fiecare partid din România și-a dezvoltat un fel de grup de acțiune, un fel de latură a organizației care să lucreze pe Republica Moldova și încă nu s-au lămurit care dintre cele două partide va lua acest departament.

De altfel, cred că după lecția trecutelor alegeri prezidențiale, când Traian Băsescu a câștigat foarte multe voturi din Basarabia, s-a văzut că sunt foarte multe voturi acolo care, atunci când competiția este foarte strânsă, pot decide câștigătorul. Și este o resursă pe care partidele vor dori să mizeze pe viitor. S-a văzut clar că și PNL, și PSD vor să se lupte pentru voturile basarabenilor. Deci, eu zic că e un lucru bun, este o competiție bună în această direcție.

Lina Grău: În concluzie, cum vedeți relația pentru următoarele trei, cinci-șase luni? Va fi o perioadă de rodare, să vedem ce gândesc unii,

ce cred alții, sau acea întâlnire de la meciul de fotbal a doua zi după învestirea lui Victor Ponta dintre noul premier român și Vlad Filat au pus toate punctele pe „i” și colaborarea va merge în continuare așa cum a început?

Cristian Ghinea: Depinde foarte mult de Victor Ponta. Victor Ponta este într-o perioadă în care foarte multă presiune apasă pe el să demonstreze ce poate face, și nu are prea mult timp.

Deci, dacă va fori să demonstreze ceva basarabenilor, sunt câteva decizii curajoase pe care ar trebui să le ia și mă gândesc în primul rând la cele 100 milioane euro. Din câte știu eu, a cerut informații, se interesează de zona asta și se gândește să impulsioneze inițiativele care erau deja pe masă. Acum, dacă va putea, în primul rând, și, doi, dacă va avea timp, pentru că are o agendă extrem de plină și focusată mai ales pe situația internă și pe alegerile viitoare. Deci, dacă va putea face asta atunci, va avea de câștigat, rămânând în amintirea basarabenilor, așa cum și Traian Băsescu a rămas, fiindcă mai este foarte popular acolo, pentru că le-a oferit ceva acelor oameni.